

Motion

1975/76: 1283

av herr Nilsson i Kristianstad m. fl.
om statlig tillverkning av tekniska hjälpmedel åt handikappade

Samhället gör stora ekonomiska insatser för utveckling av kvalificerade tekniska hjälpmedel åt handikappade. Det sker bl. a. genom anslag från Styrelsen för teknisk utveckling, socialstyrelsen, riksbankens jubileumsfond och forskningsråden. För samordning av insatserna svarar handikappinstitutet, som också bedriver eget utvecklingsarbete.

Inom handikapporganisationerna har man emellertid konstaterat att forsknings- och utvecklingsarbetet hämmas av att de produkter som kommer fram genom detta arbete inte tillverkas och marknadsförs. Från industrins och försäljningsföretagens sida finnes intresse enbart för produkter som kan tillverkas i större serier och som därmed blir mer lönsamma.

För den som har mer markanta rörelsehinder samt för syn- och hörselskadade utvecklas elektroniska produkter som väsentligt skulle underlätta deras dagliga livsföring och göra den mer oberoende av annans hjälp. Exempel härpå är impulsstyrd handprotes, rullstolar med liten svängradie och impulsmanövrerade, kommunikationstekniska hjälpmedel för överföring av information till syn- och hörselskadade. Trots att sådana hjälpmedel finnes i prototyp har ingen fast tillverkning kommit till stånd och ingen försäljnings- eller distributionsorganisation skapats.

Normalt gäller när STU lämnar anslag till teknisk forskning och utveckling att ett företag står som garant för att tillverkning kommer till stånd, om en produkt utvecklas enligt programmet. Samma princip gäller när samhället står som beställare av forskningsobjekt, t. ex. på försvarsområdet. Forskning och utveckling på området för handikapphjälpmedel har sällan sådana garantier som grund för ansökan. Detta har också skapat stor tveksamhet från STU:s sida när det gäller att bevilja anslag till nya objekt. Det är endast när företagen är säkra på att en produkt blir kommersiellt vinstgivande och man får garantier för statliga inköp i tillfredsställande kvantiteter som en produktion säkras. Det är därför angeläget att Handikappinstitutet och de forskningsgrupper som arbetar med nya kvalificerade hjälpmedel för handikappade ges möjlighet att redan under utvecklingsarbetet samverka med ett samhällsägt verkstadsföretag. Inte minst med hänsyn till att såväl forskningen och utvecklingsarbetet som inköpen helt finansieras av samhällsmedel är det erforderligt att samhället på detta sätt garanterar produktionen.

I samband med nedläggning och flyttning av de statliga flygverkstäderna friställs resurser som är mycket lämpliga att sätta in i en statlig tillverkningsindustri för kvalificerade handikapphjälpmedel. Vid flygverkstäerna finnes såväl lokaler och verkstadsutrustning som kvalificerad personal.

lämpliga för ifrågavarande produktion.

När Västeråsverkstäderna lades ner den 1 januari 1976 fanns ett femtiotal anställda som inte kunnat omplaceras. Mellan 20 och 30 av dessa erhåller årlig ersättning av arbetsgivaren på grund av att företaget eller statens personalnämnd inte kunnat erbjuda annan anställning. Det rör sig här om kvalificerade finmekaniker i 50-årsåldern för vilka en hjälpmedelstillverkning bör vara en lämplig arbetsuppgift.

Under åren 1978-1980 kommer också flygflottiljerna F 11 i Nyköping och F 12 i Kalmar att avvecklas. Där kommer det att finnas lokaler och utrustningar som kan vara användbara för bl. a. elektroteknisk tillverkning. Man kan befara att även personal på dessa verkstäder inte kan omplaceras inom den nuvarande statliga verksamheten på deras arbetsområde.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi

att riksdagen hos regeringen begär en utredning av frågan om statlig tillverkning av tekniska hjälpmedel åt handikappade.

Stockholm den 27 januari 1976

BÖRJE NILSSON (s)

i Kristianstad

ANITA GRADIN (s)

NILS ERIK WÅÅG (s)

OLLE GÖRANSSON (s)

LISA MATTSON (s)

HOLGER BERGMAN (s)

i Nyköping